

Vikingetid: En statsmagt opstår

I 900-tallet opstod alvorlige grænseproblemer ved Dannevirke. Striden stod mellem Vesteuropas mægtigste hersker, den kristne, tyske kejser, og Harald Blåtand. Under pres gjorde kong Harald Blåtand kristendommen til statsreligion i Danmark.

I 979–81 stod Harald Blåtand bag opførelsen af fem store ringborge. Det var Fyrkat og Aggersborg i Nordjylland, Nonnebakken på Fyn, Trelleborg på Sjælland og formodentlig Borgeby i Skåne. Samtidig opførte kongen et storslået

broanlæg ved Ravning Enge. Broen vidner om, at kongen anlagde et overordnet vejnet, der sikrede hurtig transport. Borgene og det centrale vejnet skal formodentlig ses i sammenhæng med samlingen af hele Danmark.

Danmark gik fra at være et nordisk hedensk samfund til en europæisk kristen civilisation. Storgodser og kongsgårde opstod over hele landet. De første byer blev grundlagt. Grundlaget for det historiske kongerige Danmark var blevet skabt.

Viking Age: The birth of the State of Denmark

In the 10th century, serious border problems had arisen at Denmark's southern border. The conflict was between Western Europe's mightiest ruler, the Christian, German Emperor and Harald Bluetooth. Under pressure, King Harald Bluetooth made Christianity the state religion of Denmark.

In 979–81 Harald Bluetooth commissioned the construction of five ring fortresses: Fyrkat and Aggersborg in North Jutland, Nonnebakken on Funen, Trelleborg on Zealand and probably also Borgeby in Scania in present-day Sweden.

In the same period, he had a magnificent bridge built at Ravning Enge. The bridge testifies to the King's vision of a national road system. The forts and roads may be interpreted as part of the vision to unify Denmark.

Denmark went from being a Nordic, pagan society to a European, Christian civilisation. Large landed and royal estates arose across the whole of Denmark. The first towns were established. The foundation for the historic Kingdom of Denmark had been laid.

Wikingerzeit: Eine Staatsmacht entsteht

Im 10. Jahrhundert entstanden ernsthafte Grenzprobleme an Dänemarks Südgrenze. Es herrschte Streit zwischen dem mächtigsten Herrscher Westeuropas, dem christlichen deutschen Kaiser, und Harald Blauzahn. Unter Druck machte König Harald Blauzahn das Christentum zur Staatsreligion in Dänemark.

979–81 ließ Harald Blauzahn fünf große Ringburgen errichten: Fyrkat und Aggersborg in Nordjütland, Nonnebakken auf Fünen, Trelleborg auf Seeland und vielleicht auch Borgeby in Schonen. Gleichzeitig errichtete der König

eine grandiose Brückenanlage bei Ravning Enge. Die Brücke zeugt davon, dass der König ein übergeordnetes Straßennetz anlegte. Alle Bautätigkeiten sind im Zusammenhang mit der Vereinigung Dänemarks zu sehen.

Dänemark entwickelte sich von einer nordischen heidnischen Gesellschaft zu einer europäischen christlichen Zivilisation. Im ganzen Land wurden große Güter, Königshöfe und die ersten Städte gegründet. Damit war die Grundlage für das Königreich Dänemark in historischer Zeit geschaffen.

På Lindholm Høje lå i yngre jernalder og vikingetid en stor gravplads og flere landsbyer. I begyndelsen af middelalderen blev de årlige sandstorme for stor en plage for stedets beboere. Lindholm Høje blev forladt, og marker og landsbyer blev opgivet.

Jellingstenen kaldes Danmarks dåbsattest. Kristendommen blev dog indført gradvist. Allerede ved vikingetidens slutning var der bygget mange små trækirker i alle egne af landet. De var kun 10-20 m lange og hørte ofte til en stormandsgård.

Vikingetidens landsby bestod som regel af en 6-7 indhegnede gårde. Gårdene fordelte sig omkring en åben plads eller en gennemgående gade. Der skete store ændringer i landbruget: En ny plovtype blev indført, og markerne blev dyrket med faste skift i afgrøder.

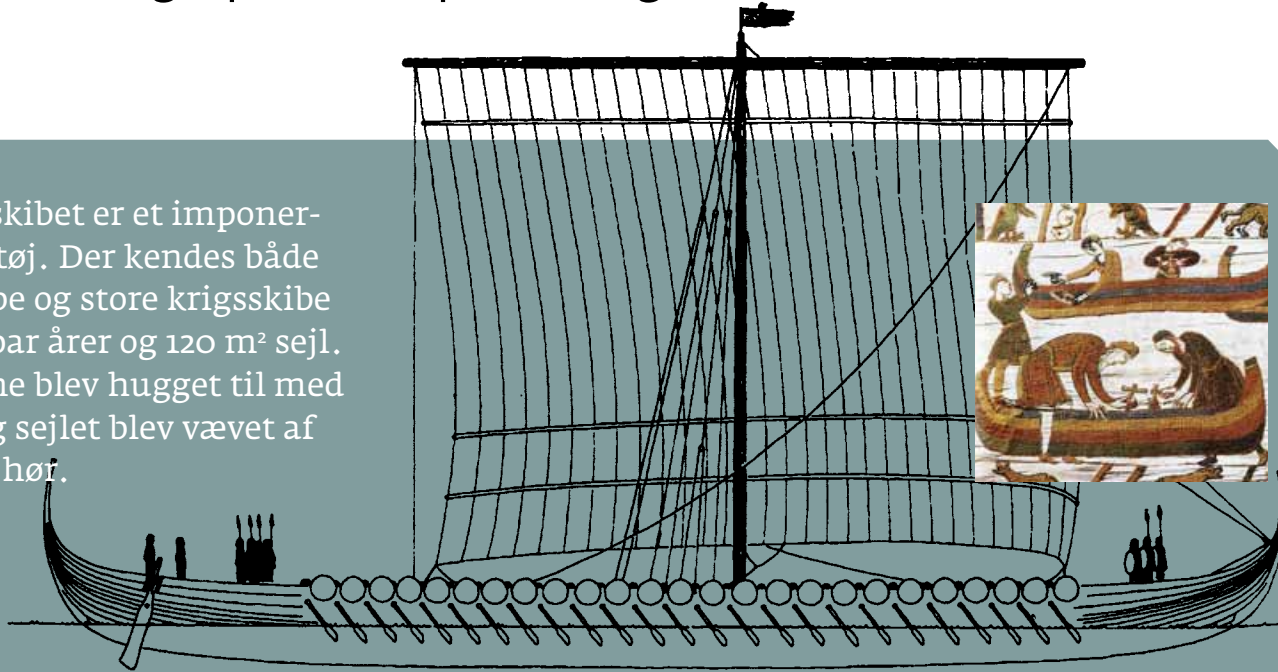

STENSATTE GRAVE AF MANGE SLAGS

Når de døde blev begravet på Lindholm Høje blev deres grav omkranset af sten. Næsten alle stenkredse er forskellige. Vi ved ikke hvorfor. Måske bestemte den afdødes slægtninge, hvordan graven skulle se ud? Gå en tur på området og oplev de specielle gravmonumenter.

Vikingskibet er et imponerende fartøj. Der kendes både fragtskibe og store krigsskibe med 30 par årer og 120 m² sejl. Plankerne blev hugget til med økser, og sejlet blev vævet af uld eller hør.

FÅ MERE VIDEN:

Se de arkæologiske fund fra udgravningerne inde på museet. Besøg også vikingeborgen Fyrkat og vikingehusene på Fyrkatgården, Hobro nordmus.dk kulturarv.dk/danmarks-oldtidilandskabet 1001fortaellinger.dk

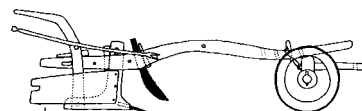
900-TALLETS EUROPAKORT

- Danske Kattegatimperium
- Danske bosættelser
- Kejser Ottos rige
- Kalifatet
- Byzans

Europa var domineret af Kejser Ottos store tysk-romerske rige i 900-tallet. De danske vikingetogter gjorde Vesteuropa usikker, men endte med bosættelser i Nordfrankrig og England.

TIDSLINJE

750 e.Kr. Bjowulfkvadet fortæller om danske helte og hofliv i en kongehal, der måske har ligget ved Lejre.

900-tallet Muldfjælspløven opfindes. For første gang har man en plov, der løsner og vender mulden.

0

500

1000

1500

2000

430 e.Kr. Den hellige Patrick udbreder kristendommen i Irland.

793 e.Kr. Vikinger angriber klosteret på øen Lindisfarne ved den engelske østkyst.

1019-1035 e.Kr. Knud den Store herskede over Danmark og England fra 1019 - 1035. Med ham sluttede vikingetiden.

1952 Vikingetiden er populær i film, tegneserier og teater. I 1952 opføres det første vikingespil i Frederikssund.

2000 Vikingernes gamle guder dyrkes stadig. I 2003 blev Asatrossamfundet Forn Sidr godkendt af kirkeministeriet. I 2009 blev en hedensk gravplads indviet.

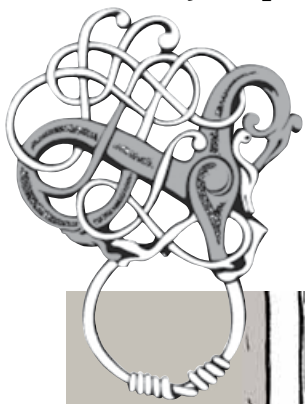
Vikingehuset

I græsset er stolperne til et hus fra vikingetiden afmærket med cement.

Huset havde buede langvægge og to rækker af indvendige stolper, der bar taget. Væggene bestod af planker sat lodret i jorden, og taget måske af træspån. Udvendigt blev huset støttet af skrå stolper. I husets vestende er fundet et ildsted.

Denne hustype er almindelig i vikingetidens landsbyer og især i vikingeborgene, som Fyrkat og Aggersborg.

Huset stod her i slutningen af 900-årene. Da var man ophørt med at bruge gravpladsen til begravelser. På dette tidspunkt var beboerne kristne og begravede deres døde i indviet jord på en kirkegård.

A Viking house

The posts from a Viking house are marked out in cement in the grass.

The long walls of the house were curved and two rows of posts inside supported the roof. The walls consisted of planks set vertically in the ground and the roof may have been made of roofing shingles. Outside, slanting posts shored up the house, which had a fireplace at its west end.

This type of house was common in Viking villages and especially in Viking fortress such as Fyrkat and Aggersborg.

The house stood here at the end of the 900s. By then, people had stopped using the burial ground for interment. At that time, the inhabitants were Christians and buried their dead in the consecrated ground of a churchyard.

Das Wikingerhaus

Im Rasen sind die Pfosten eines Hauses aus der Wikingerzeit mit Zement markiert.

Das Haus hatte gebogene Längswände und zwei Reihen Pfosten im Inneren, die das Dach trugen. Die Wände bestanden aus senkrecht in den Boden eingesetzten Planken, das Dach vielleicht aus Holzschindeln. Von außen wurde das Haus durch Schrägpfeiler gestützt. Am westlichen Ende wurde eine Feuerstelle gefunden.

Dieser Haustyp war in den Siedlungen der Wikingerzeit und besonders in den Wikingerburgen wie Fyrkat und Aggersborg üblich.

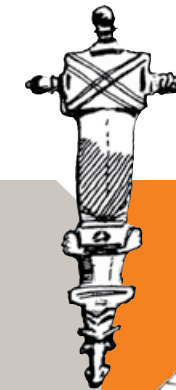
Das Haus stand hier Ende des 10. Jahrhunderts. Zu diesem Zeitpunkt benutzte man keine Gräberfelder mehr für Beisetzungen. Die Bewohner waren Christen und begruben ihre Toten in geweihter Erde auf einem Friedhof.

Ved udgravning af stolpespor var traditionen i dansk arkæologi at tømme hullet, hvori stolpen havde stået. På Fyrkat forsøgte man for første gang at halvere dem og se dem i profil. Herved opdagede man, at støttestolperne til taget stod skrå.

Dragtspænder fra flere tidsperioder. Det eneste, der er tilbage fra beboernes dragt – og fra dem selv

VIDSTE DU ...

- at vikingerne ikke brugte save. Alt blev hugget ud med økse?
- at på de store huse lagde man et tag af udhuggede træspån?
- at man kan se at de udvendige stolper var stillet på skrå, når man graver huset ud og ser stolpens aftegning i jorden?

De døde på Lindholm Høje

På Lindholm Høje var der begravelser i henved 600 år. De ældste grave er fra yngre jernalder i 400-årene, og de yngste er fra vikingetiden i 900-årene.

De ældste grave ligger på toppen af gravmindet. Her blev den afdøde gravlagt under en lille tue af jord og i få tilfælde omkranset af sten. De yngste grave er placeret i gravfeltets yderkant og lavt i terrænet. Graven blev på dette tidspunkt oftest omgivet af sten, men nu blev den døde også brændt. Denne tradition er langt den hyppigste, og først i 900-tallet gravlagdes den døde igen ubrændt, sandsynligvis på grund af kristen indflydelse.

De ældste grave er trekantede, og de yngste har form som et skib. Mænd er hyppigst begravet under trekantede og skibsformedestensætninger, mens kvindegrave er markeret med runde og ovalestensætninger.

The dead of Lindholm Høje

Lindholm Høje (høj means hill) has been a final resting place for almost 600 years. The oldest graves are from the late Iron Age in the 400s and the youngest are from the Viking Age in the 900s.

The oldest graves are at the top of the grave area. The deceased were buried under small mounds and in a few cases were surrounded by stones. The youngest graves are at the lower outer edge of the grave site. At that time, graves were usually surrounded by stones but then the tradition of cremating bodies was introduced. This tradition becomes by far the most common and not until the 900s did the practice of cremation stop and bodies were once again buried intact, probably due to Christian influences.

Men were usually buried under triangular, ship-shaped stone settings, while women's graves were marked with circular and oval settings of stones.

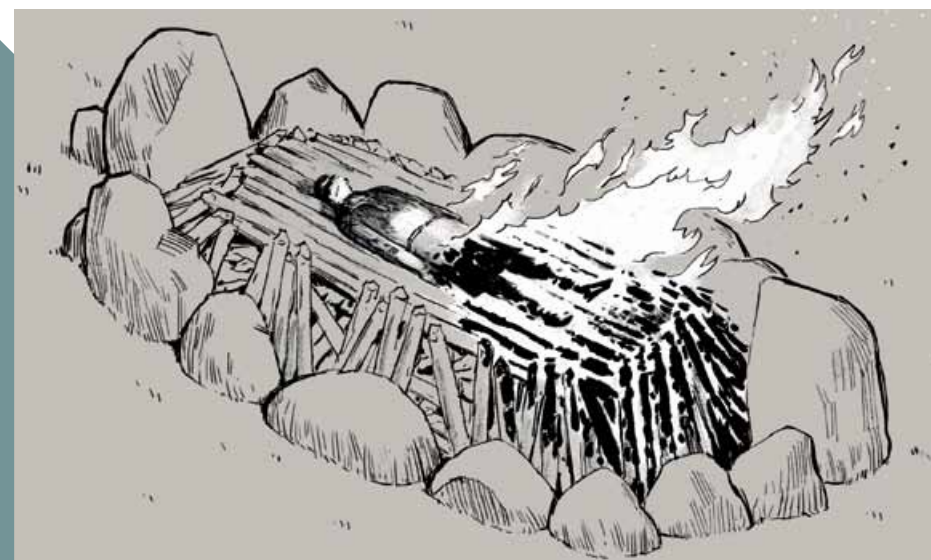

Die Toten auf Lindholm Høje

Auf Lindholm Høje fanden an die 600 Jahre lang Beisetzungen statt. Die ältesten Gräber stammen aus der späten Eisenzeit im 5. Jahrhundert, die jüngsten aus der Wikingerzeit im 10. Jahrhundert.

Die ältesten Gräber liegen an der höchsten Stelle des Gräberfeldes. Hier wurde der Tote unter einem kleinen Erdhügel bestattet, der in wenigen Fällen von Steinen umkränzt war. Die jüngsten Gräber liegen am Rand des Gräberfeldes und niedrig im Gelände. Das Grab wurde zu dieser Zeit oft von Steinen eingefasst. Der Tote wurde jetzt jedoch verbrannt. Dieser Brauch ist der weitaus häufigste. Erst im 10. Jahrhundert wurde der Tote wiederum unverbrannt beigesetzt, wahrscheinlich aufgrund des christlichen Einflusses.

Männer sind meist unter dreieckigen und schiffsförmigen Steinsetzungen begraben, während Frauengräber mit runden und ovalen Steinsetzungen markiert sind.

VIDSTE DU ...

- at den døde blev brændt med alt sit tøj og smykker?
- at den dodes hund fulgte sin ejer i graven?
- at den døde også fik mad med sig?
- at da vikingerne blev kristne, holdt de op med at brænde de døde?

LINDHOLM HØJE

KULTURARV I DANMARK

Gravplads under tykke sandlag

På Lindholm Høje var der begravelser i henved 600 år. De ældste grave er fra 400-årene, og de yngste er fra vikingetiden i 900-årene. De ældste grave ligger på toppen af gravmindet, mens de yngste er placeret lavere i gravfeltets yderkant. De ældste grave er trekantede, og de yngste har form som et skib.

Limfjorden var i hele oldtiden et vigtigt farvand for rejser til og fra de nordiske lande. Fjorden var i vikingetiden også udgangspunkt for togter til England og resten af Europa. Datidens skibe kunne let sejle op ad Lindholm Å til Lindholm Høje.

Her var den sandede jord let at dyrke, men samtidig sårbar over for sandflugt. Omkring år 1100 har sandflugten været så voldsom, at Lindholm Høje blev forladt. Sandet dækkede stenene indtil fortidsmindet blev fredet i 1901 og udgravet i 1950'erne.

Grave site covered by sand

Lindholm Høje has been a final resting place for almost 600 years. The oldest graves are from the 400s and the youngest are from the Viking Age in the 900s. The oldest graves are at the top of the grave area, while the youngest are at the lower edge.

Throughout prehistoric times, Liim Fiord remained an important thoroughfare for travellers to and from the Nordic countries. In the Viking Age, the Fiord was also the departure point for raids to England and the rest of Europe. In those days, ships could easily sail up Lindholm Stream to Lindholm Høje.

The sandy soil here was easy to farm but also vulnerable to sand drifts. In around 1100, the sand had drifted so badly that Lindholm Høje was deserted. Sand covered the stones until the ancient monument was protected in 1901 and excavated in the 1950s.

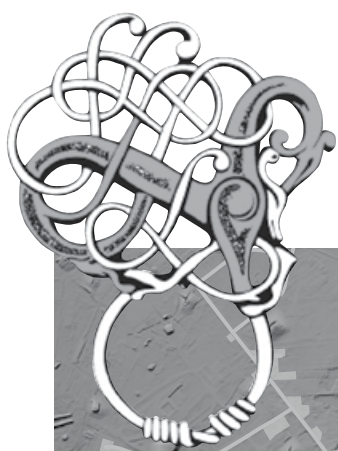

Grabplatz unter Sandschichten

Auf Lindholm Høje fanden an die 600 Jahre lang Beisetzungen statt. Die ältesten Gräber stammen aus dem 5. Jahrhundert, die jüngsten aus der Wikingerzeit im 10. Jahrhundert.

Der Limfjord war während der gesamten vorgeschichtlichen Zeit ein wichtiges Gewässer für Reisen aus den und in die skandinavischen Länder. Der Fjord war in der Wikingerzeit auch Ausgangspunkt für Eroberungszüge nach England und ins übrige Europa. Die damaligen Schiffe konnten problemlos die Lindholm Å bis Lindholm Høje hinauffahren.

Hier war der sandige Boden leicht zu bewirtschaften, gleichzeitig jedoch der Sandflucht ausgesetzt. Um 1100 war die Sandflucht so heftig, dass Lindholm Høje aufgegeben wurde. Die Steine waren unter Sand begraben, bis der Platz 1901 als vorgeschichtliches Denkmal unter Denkmalschutz gestellt und in den 1950er Jahren ausgegraben wurde.

Lindholm Høje gravpladsen ligger højt med udsyn over Limfjorden (▲). Her er udgravet spor efter mange huse (■) og marker (■). Spredt i nabolaget er fundet fragmenter af smykker (○), som viser at der måske har været flere gravpladser. (▲) Forsvundne gravhøje.

Limfjorden var et vigtigt farvand i vikingetiden. På kortet ses nogle kendte bosættelser.

Den store sandflugt var uheldig for vikingerne men heldig for arkæologerne. Under sandet gemte sig sjældne og flotte ting, som denne krukke.

FÅ MERE VIDEN:
På Lindholm Høje museet kan du se udstilling om udgravningerne.

Sandflugten

Limfjorden var gennem hele oldtiden et vigtigt farvand for rejser til og fra de nordiske lande. Fjorden var i vikingetiden også udgangspunkt for togter til England og resten af Europa. Datidens skibe kunne let sejle op ad Lindholm Å til Lindholm Høje, der lå tæt ved åen.

Her var den sandede jord let at dyrke, men samtidig sårbar over for sandflugt. Flere gange årligt blæste kraftige storme hen over området og truede afgrøderne på markerne og engene, hvor dyrene græssede. Omkring år 1100 har sandflugten været så voldsom, at Lindholm Høje blev forladt. Sandet dækkede stenene, og først i slutningen af 1800-tallet kom der interesse for stedet. Fortidsmindet blev fredet i 1901 og udgravet i 1950'erne. Udgravningerne af de mange grave og husene med de dyrkede marker kan ses på Lindholm Høje Museet.

Battling the sand drifts

Throughout prehistory, Liim Fiord remained an important thoroughfare for travellers to and from the Nordic countries. In the Viking Age, the Fiord was also the departure point for raids to England and the rest of Europe. The ships of the time could easily sail up Lindholm Stream to Lindholm Høje close to the stream.

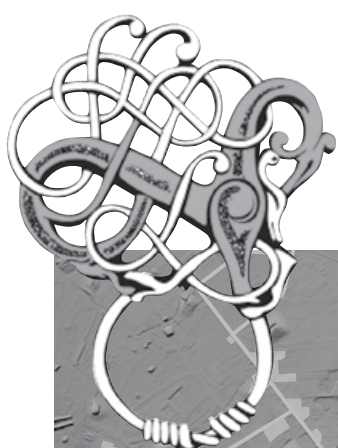
The sandy soil here was easy to farm but also vulnerable to sand drifts. Several times a year, strong storms devastated the area, threatening the crops in the fields and meadows where the animals grazed. By around 1100, the sand had drifted so badly that Lindholm Høje was deserted. As sand covered the stones, interest in the area waned until the end of the 1800s. The ancient monument was listed in 1901 and excavated in 1950s. The excavations are on display at Lindholm Høje Museum.

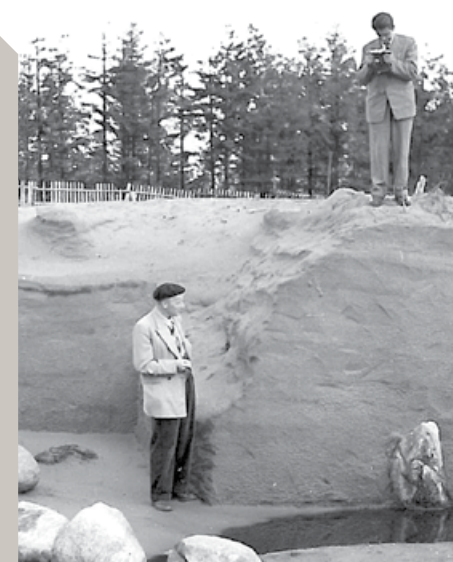
Sandflucht

Der Limfjord war während der gesamten vorgeschichtlichen Zeit ein wichtiges Gewässer für Reisen aus den und in die skandinavischen Länder. Der Fjord war in der Wikingerzeit auch Ausgangspunkt für Eroberungszüge nach England und ins übrige Europa. Die damaligen Schiffe konnten problemlos die Lindholm Å bis Lindholm Høje hinauffahren, der unweit des Wasserlaufs lag.

Mehrmals jährlich wehten kräftige Stürme über das Gebiet und bedrohten die Ernte auf den Feldern und die Weiden, auf denen die Tiere grasten. Um 1100 war die Sandflucht so heftig, dass Lindholm Høje aufgegeben wurde. Die Steine wurden unter Sand begraben. Erst Ende des 19. Jahrhunderts kam erneut Interesse für den Ort auf. 1901 wurde der Platz als vorgeschichtliches Denkmal unter Denkmalschutz gestellt und in den 1950er Jahren ausgegraben. Die Ausgrabungen sind im Museum Lindholm Høje zu sehen.

Lindholm Høje gravpladsen ligger højt med udsyn over Limfjorden (▲). Her er udgravet spor efter mange huse (■) og marker (■). Spredt i nabolaget er fundet fragmenter af smykker (○), som viser at der måske har været flere gravpladser. (▲) Forsvundne gravhøje.

Gravpladsen var dækket af et tykt lag flyvesand, som nogle steder var op til 4 meter tykt. Billedet er fra udgravningerne i 1952 til 1958.

Limfjorden var et vigtigt farvand i vikingetiden. På kortet ses nogle kendte bosættelser.

LINDHOLM HØJE

KULTURARV I DANMARK

Landsbyerne

På Lindholm Høje har været mindst to adskilte landbebyggelser: Sandsynligvis gemmer højdedraget på flere landsbyer. Den ældste bebyggelse er fundet nord for Lindholm Høje og dateres fra 700-årene til omkring år 800. Bebyggelsen indeholdt fem brønde med fine bevaringsforhold for fund af træ og ben. Der var flere langhuse og over tyve nedgravede hytter med mange spor efter tekstilproduktion.

Den yngste landsby lå syd for gravpladsen og her ved dette skilt. De mange cementklodser er markeringer af stolper og vægge fra landsbyhusene. Langhusene efterfølger hinanden i tid, og der har boet mennesker her i landsbyen fra omkring slutningen af 900-årene og op til 1100-tallets begyndelse. Flyvesandet har bevaret de oprindelige affaldslag og givet flotte fund fra dagligdagen i landsbyen.

Village life and material evidence

At one time, Lindholm Høje had at least two separate villages: The ridge probably hides more villages. The oldest settlement was found north of Lindholm Høje and was dated from the 700s until about the year 800. The settlement contained five wells with fine conditions for preserving wood and bone. Several longhouses and over twenty huts were buried with many traces of textile production.

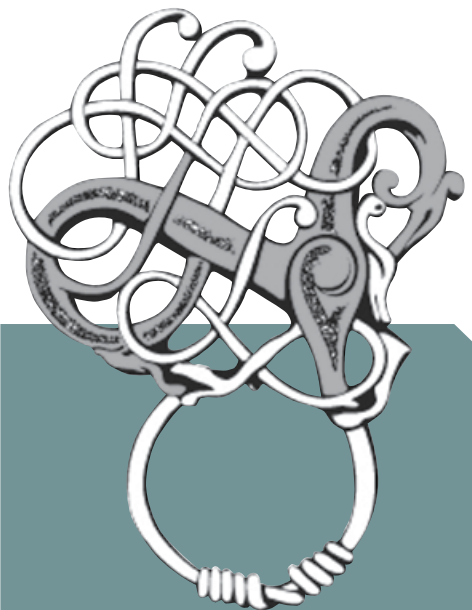
The site of the youngest village was south of the burial site and here by this sign. The numerous cement blocks mark the posts and walls of the village houses. The longhouses follow each other in chronological order and people lived here from about the end of the 900s and up to the beginning of the 1100s. The drifting sand has protected the original refuse layers and revealed impressive finds from everyday life in the village.

Die Dörfer

Auf Lindholm Høje lagen mindestens zwei getrennte dörfliche Siedlungen. Die älteste Siedlung wurde nördlich von Lindholm Høje gefunden und lässt sich auf das 8. Jahrhundert (bis etwa 800) datieren. Die Siedlung hatte fünf Brunnen mit guten Erhaltungsbedingungen für Funde aus Holz und Knochen. Es gab mehrere Langhäuser und über zwanzig eingegrabene Hütten mit zahlreichen Spuren von Textilproduktion.

Das jüngste Dorf lag südlich des Grabplatzes hier an diesem Schild. Die vielen Zementklötze markieren Pfosten und Wände der Dorfhäuser. Die Langhäuser folgten zeitlich aufeinander. Hier im Dorf lebten Menschen vom Ende des 10. Jahrhunderts bis Anfang des 12. Jahrhunderts. Der Flugsand hat die ursprünglichen Bodenschichten bewahrt und ermöglicht schöne Funde aus dem dörflichen Alltag.

I toppen af et affaldshul blev dette smukke sølvsmykke fundet. Stilen er typisk for den sene vikingetids kunst.

TABTE SAGER OG GLIMT AF GÅRDENS LIV

I en af landsbyens brønde blev fundet en fin øsekop og en lille træskål. I et hus blev fundet en såkaldt sømglatte af glas. Den blev brugt til at "stryge" og glatte de sammensyede baner af vævet stof til klædedragten.

Spredt i landsbyens affald er fundet flere interessante vikingetidsmønter. På en mønt slået under kong Hardeknud (1035-45) benævnes Aalborg som Alabu for første gang.

Oldtidsmarken

Det var et stort fremskridt for landbruget, da man begyndte at bruge muldfjælspløven i vikingetiden. Til forskel fra den primitive plov, kaldet en ard, kunne muldfjælspløven skrælle jorden op og vende mulden. Græs blev lettere holdt nede, og gødningen kunne bedre pløjes ned. Begge dele forhøjede høstudbyttet. På disse marker blev sandsynligvis dyrket rug og byg.

I 1000-årene dækkede en storm denne mark med fygesand. Vejen nord for blev ufremkommelig, og bonden måtte køre hen over den tilsandede mark, da han kom for at vurdere skaderne efter stormen. Hjulmærkerne efter bondens vogn var stadigvæk at se, da arkæologerne udgravede marken. Tilsandingen gjorde, at marken blev opgivet, og senere blev der bygget nye huse hen over den.

A ploughman's hunch

When a Viking ploughman had the brilliant idea of using a mouldboard plough, it was a major step forward for farming. Unlike the primitive plough, called an ard, the mouldboard plough could pare off the outer layer of earth and turn over the top soil. As result, grass was easier to keep down and manure easier to plough in. Both improvements increased the crop yield. Rye and barley were probably grown on these fields.

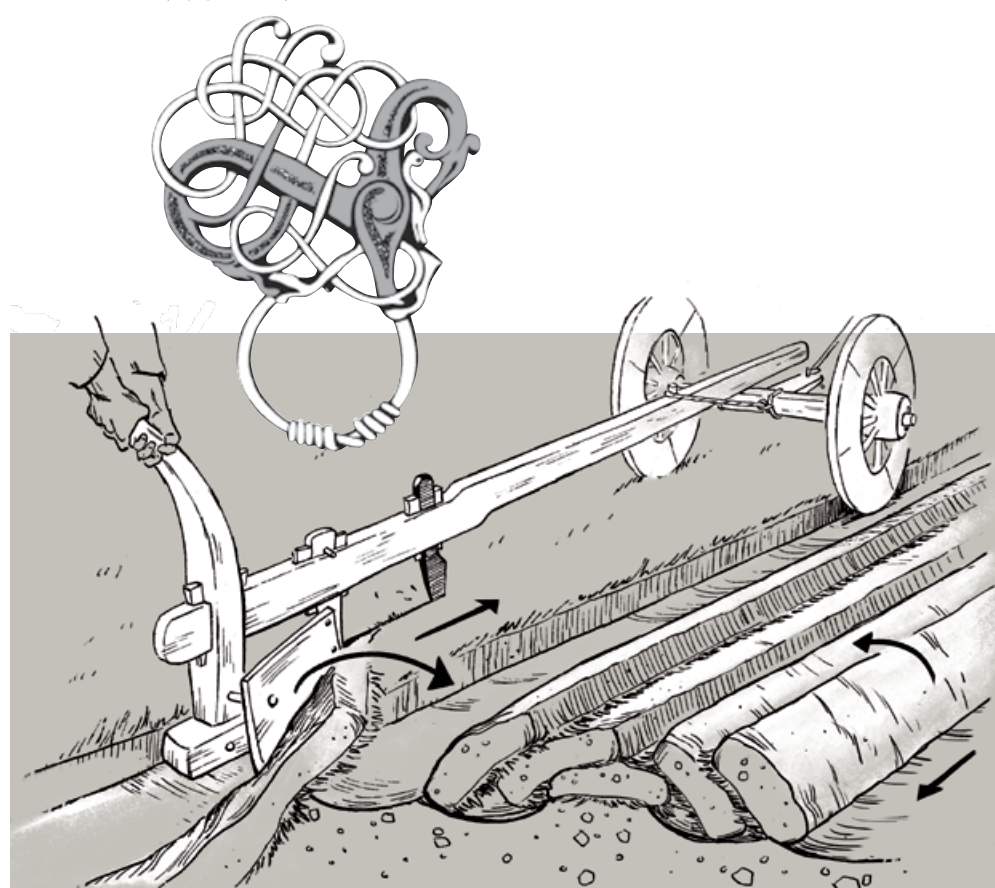
During the 1000s, a storm covered the field with sand drifts, however. The road to the north became blocked and the farmer had to drive across the sanded-up field to assess the storm damage. The wheel tracks from the farmer's cart were still visible when the archaeologists excavated the field. Because of the sand drifts the field became disused and new houses were later built on it.

Vorgeschichtlicher Acker

Es bedeutete einen großen Fortschritt für die Landwirtschaft, als man in der Wikingerzeit den Scharpflug zu benutzen begann. Zum Unterschied von dem primitiven Pflug, dem sogenannten Ard oder Hakenpflug, konnte der Scharpflug den Boden aufschlitzen und die Krume wenden. Unkraut ließ sich leichter niederhalten, und Dünger konnte besser untergepflügt werden. Beides erhöhte den Ernteertrag. Auf diesen Feldern wurden wahrscheinlich Roggen und Gerste angebaut.

Im 11. Jahrhundert bedeckte ein Sturm diesen Acker mit Flugsand. Der Weg im Norden wurde unpassierbar, und der Bauer musste über den versandeten Acker fahren, um sich nach dem Sturm die Schäden anzusehen. Die Radspuren des Bauernwagens waren noch zu sehen, als die Archäologen den Acker ausgruben. Wegen der Versandung wurde der Acker aufgegeben.

LANDBRUGS- REVOLUTION

Muldfjælspløven var et stort teknologisk fremskridt for bønderne. Den betød større udbytte for mindre arbejde. Det kan sammenlignes med den forandring, det var for vores oldefar at skifte hestene ud med en traktor.

RILLEDE MARKER

Når man pløjede med den nye plov kørte man frem og tilbage på langs af marken. Markerne blev rillede, fordi jorden lagde sig i små volde med furer imellem. Det var det syn, der mødte arkæologerne under de tykke sandlag.

En krigergrav

De ældste grave med ubrændte døde har sjældent en stenmarkering, men denne er en af undtagelserne. Graven er fremhævet med en rund jordtue, en kreds af store sten og en overflade dækket af flintblokke.

Den døde kriger havde et enægget sværd med – en såkaldt langsax. Sværdet daterer graven til 600-årene. Han havde også en hund med i graven. Det var ikke så usædvanligt på Lindholm Høje. I 223 mands- og kvindegrave er der fundet en hund. De døde var ikklædt deres daglige tøj, og de fik nyttige og personlige gaver som tenvægte, knive og smykker med i graven.

Ved ligbrænding blev den døde lagt på et stort bål, og efter afbrændingen blev der kastet jord hen over resterne. I flere tilfælde har familien sat en krukke med mad ud til den døde sidste rejse.

A warrior's grave

The oldest graves with non-cremated bodies rarely have stone settings but this is an exception. The grave is accentuated by a circular mound of earth, a circle of large stones and a surface covered with flint blocks.

The dead warrior had a single-edged sword called a 'longsax'. The sword dates the grave to the 600s. He also took a dog with him to his grave. This was not unusual at Lindholm Høje. Dogs have been found in 223 men's and women's graves. The bodies of the dead were dressed in their everyday clothes and useful and personal gifts such as spindle whorls, knives and jewellery accompanied them to the grave.

During the cremation, the dead were placed on a large bonfire, and after the cremation, earth was thrown on the remains. In several cases, the families placed vessels of food for their loved ones' last journey

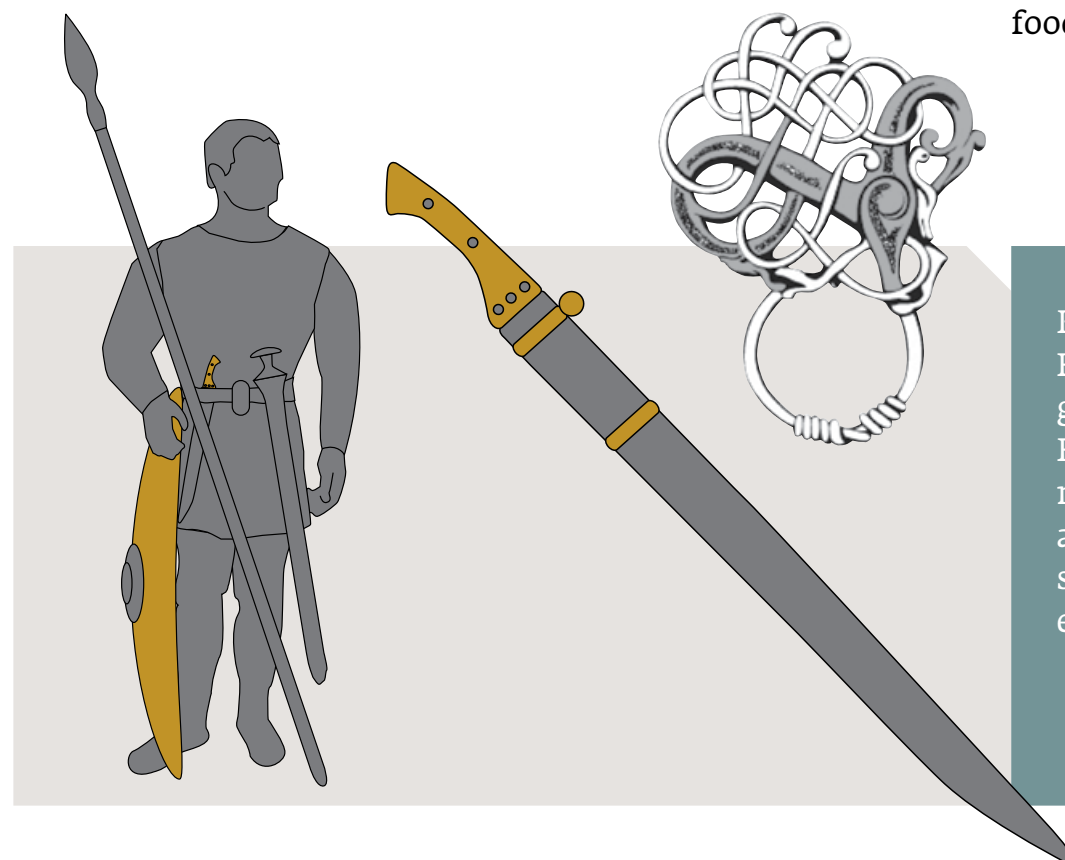

Ein Kriegergrab

Die ältesten Gräber mit unverbrannten Toten haben nur selten eine Steinmarkierung, dieses jedoch ist eine Ausnahme. Es wurde durch einen runden Erdhügel, einen Kreis von großen Steinen und eine mit Feuersteinblöcken bedeckte Oberfläche hervorgehoben.

Der tote Krieger hatte ein einschneidiges Schwert bei sich – einen sogenannten Langsax. Durch das Schwert lässt sich das Grab auf das 7. Jahrhundert datieren. Er bekam auch seinen Hund mit ins Grab. Dies war auf Lindholm Høje nicht ungewöhnlich. Die Toten trugen ihre Alltagskleidung und bekamen nützliche und persönliche Beigaben mit ins Grab.

Bei der Verbrennung wurde der Tote auf einen großen Scheiterhaufen gelegt, und nach der Verbrennung wurden die Reste mit Erde bedeckt. In mehreren Fällen hat die Familie dem Toten eine Kruke mit Speisen für die letzte Reise mit ins Grab gegeben.

Krigeren fra Lindholm Høje havde fået sit enæggede sværd med i graven. En krigers fulde udrustning på denne tid bestod af både lanse, skjold og to sværd – et tveægget og et enægget.

Befolkningen fra Lindholm Høje var i kontakt med omverdenen. Det kan man se på de mange fremmede genstande, der er fundet. Her på billedet er f.eks. skår fra drikkeglas, bjergkrystal, en guldfolieperle og arabiske sølvmonter. Kan du se, hvad der er hvad?

